

İÇİNDEKİLER

Sunuş & Preface

Ayşe Nihal AKBULUT

Tanıklıklarla Çeviri ve Cortáza

Ebru DİRİKER

User Expectation Surveys: Questioning Findings and Drawing Lessons for Interpreter Training

Esra BİRKAN BAYDAN

Editing as rewriting

Ayşe Işık AKDAĞ

Oulipo Metinlerinin Türkçeye Çevirisinin Olanakları

Yazın Dizgesinde Boşluğu Doldurma Aracı Olarak Değiş Kaydırmaları

Sinem CANIM

Translation Memory Systems for Avoiding Context Deficiency

ETKİNLİKLER

Alev BULUT

Çeviribilimde Araştırma Modelleri II Konferansı, Manchester, İngiltere,
29 Nisan-2 Mayıs 2011
(Çev. Taner KARAKOÇ)

YAZI KURALLARI & GUIDELINES FOR AUTHORS

İ.Ü. ÇEVİRİBİLİM DERGİSİ

İ.Ü. Çeviribilim Dergisi, yerel nitelikli uluslararası hakemli bir dergidir. Özel sayılar hariç yılda iki kez çıkar. Türkiye'ye ve yakın bölgesine yönelik çalışmaları uluslararası akademik arenaya taşıma ve bilimsel olarak tartışılabilir kılma amacını taşımaktadır. Bu nedenle bölgesel çeviri gerçeklerinden yola çıkarak geçmişten bu yana Doğu ve Batı veya Kuzey ve Güney arasındaki ilişkilerde biriken zengin çeviri deneyimini çağdaş bilimsel kuramlar ışığında incelemelere yer açarak uluslararası akademik mozaiğe kendi rengini katmayı hedeflemektedir. Bu nedenle de, bilgiyi ithal etme politikasından çok Türkiye'nin ve yakın bölgesinin zengin çeviri deneyimini uluslararası arenaya taşıma işlevini yerine getirmeyi hedeflemektedir. Uluslararası iletişimde İngilizcenin kolaylaştırıcı rolünü dikkate alırken “çeviri”nin dil ve kültürle doğrudan ilişkisini de önemseyerek İngilizce'nin egemenliğindeki tek dilli yaklaşımdan uzak durmayı seçmiş ve dergide başta Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere çokdillilik benimsemiştir. Dergide yer verilecek çalışmalarda yöntemsel olarak özgünlük, görgüllük, sistemlilik, açıklık ve uluslararası akademik çevreye seslenebilirlik özellikleri temel alınmıştır.

Dergi karşılaştırmalı çeviri incelemeleri, çeviri kuramı, çeviri eleştirisi, çeviri eğitimi, çeviri tarihi, çeviri etiği, profesyonel çevirmenlik, çeviri teknolojisi, özel alan çevirisi gibi doğrudan ilgili konuların yanı sıra karşılaştırmalı kültür ve yazın incelemeleri, küresel bilgi transferi, diller ve kültürlerarası etkileşimler gibi konularda, çeviriyle bağlantıyı ön planda tutan disiplinlerarası çalışmalara da açıktır. Dergi yer vereceği makalelerde, derlenmiş bilgiler aktarmakla yetinen değil, özgün bilgi üretimine katkı özelliği taşıyan makalelere yer vermeyi amaçlamaktadır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinden türetilmiş yenilik içeren incelemeleri de özgün bilgi kapsamında değerlendirmektedir. Dergide ayrıca ilgili alanlarda kitap ve tez tanıtımlarının yanı sıra, nitelikli çeviribilimsel etkinliklerle ilgili duyurulara da yer verilecektir.

I.U. JOURNAL OF TRANSLATION STUDIES

I.U. Journal of Translation Studies is a refereed international journal of regional research. It is issued biannually except for special issues on specific occasions. It aims to promote national studies in the international arena of science, and trigger new lines of scientific discussion. Therefore, harking back to regional translation a phenomenon which derives from the relations between not only East and West but also North and South, it intends to deal with the rich heritage in the light of the contemporary theories of Translation Studies, thereby enriching the international cultural mosaic of the world by adding her own authentic colours. Accordingly, it aims at functioning as a means of transferring knowledge from the rich translation experience of Turkey and her neighbourhood to the international arena instead of importing knowledge from international journals. Considering the current trend of monolingualism, or the hegemony of English as Lingua Franca in international journals as well as the close relationship of “translation” with language and culture, it deliberately prefers to stay away from monolingualism and adopts the policy of multilingualism by making use of such languages as Turkish, English, German and French. Within the framework of the principles, it abides by the main terms of scientificity listed as follows: originality, clarity, systematicity, empiricity as well as its potential to address the universal academic environment.

The journal mainly covers the areas of Comparative Translation Studies, Translation Theory, Ethics of Translation, Translation Criticism, Translator Training, History of Translation, Professionalism, Information Technologies, Domain-specific Translation and Interdisciplinary Studies on translations. It is also open to translation-oriented studies which deal with comparative cultural and literary studies, papers on global transfer of knowledge, studies on linguistic and cultural encounters as well as papers based on MA and PhD dissertations which foreground their relation with Translation Studies. The journal aims to issue not such articles as those saturated with compiled knowledge, but as those which contribute to the generation of original knowledge. Therefore, it evaluates innovative studies on MA and PhD dissertations within the coverage of original knowledge. Additionally, the journal will include reviews of books, notices of translation activities and lists of new publications related with Translation Studies.

Sunuş

Dergimiz akademik derginin koşulları gereği uzun hakemlik süreci ve bürokratik işlemler sonucu 3. sayısına ulaştı. Kuşkusuz daha başlangıç aşamasındayız: ne var ki bu girişimimizin Çeviribilim alanında yayınları artırmanın yanısıra bölgemizdeki araştırmacılara ve bu alanda uğraş verenlere bir tartışma ortamı sağlayacağını umuyoruz.

Bu sayı beş yazı ile Manchester Üniversitesi ve London Üniversitesi Kültürler Arası İnceleme ve Araştırma Merkezi işbirliğiyle 29 Nisan - 2 Mayıs 2011 tarihlerinde araştırma modelleri üzerine düzenlenen bir etkinlik raporunu incelemektedir. Söz konusu yazılar çeviribilimin farklı alt alanlarıyla ilgili olup bunlardan üçü yazın çevirisi, biri sözlü çeviride araştırma yöntemleri, son yazı ise bilgi teknolojileri alanındadır.

Ayşe Nihal Akbulut'un *Tanıklarla Çeviri ve Cortazar* başlıklı yazısı çeviribilim çerçevesinde özbetitleme kavramını ele almakta ve özbetitlemenin zayıf ve güçlü yönlerini Cortazar'ı İspanyolcadan Türkçe ve İngilizceye çevirenlerin tanıklıklarından sınamaya açmaktadır. Bu yazı kuram ve uygulama alanı arasındaki köprüyü kurması açısından çeviribilimin özerk bir disiplin olarak tanıklığını yaptığı gibi bilimsel araştırmada nesnellik ve rasyonel düşünmenin de bir kanıtı olarak değerlendirilebilir.

Ebru Diriker tarafından kaleme alınan *User Expectation Surveys: Questioning Findings and Drawing Lessons for Interpreter Training (Kullanıcı Beklentileriyle İlgili İncelemeler: Bulguların Sorgulanması ve Çeviri Eğitimi Alanında Çıkarılan Dersler)* konferans çevirmenliği alanında araştırma tekniklerini inceleyerek bu tekniklerin çeviri eğitimine ne şekilde entegre edileceğini ele almaktadır. Başka bir deyişle kullanıcıyla ilgili incelemelerin ve çoktan seçmeli anketlerin sağlam veri toplanması ve sözlü çeviri eğitimine entegre edilmesi konusundaki sakıncaları tartışılmaktadır

Esra Birkan'ın *Editing as Rewriting (Yenidenyazma İşlemi Olarak Düzeltmenlik)* başlıklı yazısı ise, André Lefevere'nin yenidenyazma kavramıyla ilgili görüşleri ışığında Türk yazın çevirisinin konumunu tartışmakta olup 1930'lardan sonra yürütülen yoğun çeviri etkinliği sırasındaki çeviri ve düzeltmenlikle ilgili ilişkilerden yola çıkarak bu kavramın sınırlarını genişletmektedir. Buna bağlı olarak düzeltmenlik deneyimleri ve bu etkinliğin 1928 Harf Devrimi'nden sonraki etki ve özgün yapıtın eleştirel bir versiyonu olarak işlevi üzerine odaklanılmıştır. Bu yazı evrensel kavramların farklı açılardan incelendiğinde nasıl zenginlik kazandığını gözler önüne sermektedir.

Oulipo Metinlerinin Türkçeye Çevirisinin Olanakları: Yazındizgesinde Boşluğu Doldurma Aracı Olarak Değiş Kaydırmaları başlıklı yazı İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Bölümü yüksek lisans tezinden türetilmiştir. İlginçliği sadece Raymond Queneau'nun *Exercices de Style* adlı yapıtındaki Oulipo tekniğinin Armağan Ekici tarafından Türk yazı dizgesine aktarımıyla sınırlı olmayıp, yazını matematikle birleştirme özelliğinden de kaynaklanır. Bu özellikleri yazar Ayşe Akdağ yazın çevirisinde biçimsel özelliklerin aktarımıyla ilgili Anton Popovic'in deyiş kaymalarından yola çıkarak incelemiş ve deyiş kaymalarının yazın çevirisinde kayıp mı yoksa kazanca mı neden olduğunu sorgulamıştır.

Çeviribilimin bir alt alanı olarak bilgi teknolojileri özellikle çeviri belleklerinde kaydedilen gelişmelerden sonra ülkemizde her geçen gün biraz daha serpilmektedir. Bununla birlikte söz konusu alan, eğitim programlarına 5 seneden beri girmiş olmasına karşın konu alanıyla ilgili yayınların sayısı oldukça azdır. Sinem Canım'ın *Memory Systems for Avoiding Context Deficiency* başlıklı yazısı bağlamdan uzak kullanılan çeviri belleklerinin olumlu ve olumsuz yönlerini bize tanıtmaya açısından önemlidir. Bağlamın çevirideki önemini vurgulayan bu yazıda yazar çeviri belleklerinin metinleri parçalara ayırarak işleyişini tartışmaya açtığı gibi bağlamdan kopuk metinlerde ortaya çıkan çeviri sorunları karşısında önerilerde bulunmaktadır.

Bu giriş niteliğindeki yazıları tanıtıcı bilgilerin ardından dergi girişimini başlatarak 3 sayıdır editörlüğünü yaptığım İÜ Çeviribilim Dergisi adına yazılarını gönderen tüm yazarlara, zaman ve emeğini akademik titizlikle esirgemeyen sayın hakemlere, başta Doç. Dr. Arsun Yılmaz olmak üzere yayın ekibimize teşekkürü bir borç bilirim.

Doç. Dr. Mine Yazıcı

Editör

Editorial

Our journal has reached the third issue in spite of the long refereeing process and the bureaucratic procedures to be fulfilled as an academic journal. Undoubtedly, *IU Journal of Translation Studies* is still in its infancy; however, we hope it would increase the number of publications in the field of translation studies, and provide a forum for academicians and practitioners in our region.

This issue covers five academic papers and a report by Alev Bulut on an academic activity organized by Manchester University with the collaboration of Translation Studies and Intercultural Studies and Intercultural Research Centre of University College London University (29 April and 2 May, 2011) on research models in translation studies. The papers are from different subfields of Translation Studies. While three of them are related with literary translation, two of them can be related to research in interpreting, and information technologies.

The paper of Ayşe Nihal Akbulut, namely *Tanıklarla Çeviri ve Cortazar (Witnesses of Translation and Translations of Cortazar)*, first studies the concept of self description within the framework of Translation Studies; next it tests its weakness and strengths on the corpus of Cortazar's translations from Spanish into Turkish and English through the testimonies of translators. This paper can also be evaluated as a testimony of Translation Studies as an autonomous discipline in terms of bridging the gap between theory and practice as well as setting an example for objectivity and rational thinking in scientific research.

In the second paper, *User Expectation Surveys: Questioning Findings and Drawing Lessons for Interpreter Training* Ebru Diriker deals with the issue of research techniques in conference interpreting and the ways to integrate it into interpreter training. The author discusses user expectation surveys and drawbacks of questionnaires based on multiple choice questions in terms of obtaining sound data as well as the issue of integrating the findings into training curricula. This paper will open up new pathways for the formation of a new curriculum in the field of interpreting, and will guide the young researchers and instructors in academia to develop new strategies in teaching translation.

Esra Birkan's paper titled *Editing as Rewriting* discusses the position of the Turkish translated literature in the light of André Lefevere's concept of *rewriting*, and expands it by setting up correlations between translation and editing within the framework of Turkish experience of intensive translation

activity that took place after 1930s. Accordingly, it focuses on editorial practices and their impact on target culture after the Script Reform in 1928 as well as their function as critical editions of the original works. This paper reveals in what way universally acknowledged concepts enrich and gain new dimensions when studied from different angles of the world.

Information technologies is a flourishing subfield of study in TS, especially after the developments recorded in the translation memory systems. However, the number of publications on this subject is limited in our country although they have been introduced to the academic curricula approximately for five years. Sinem Canım's paper titled *Translation Memory Systems for Avoiding Context Deficiency* is important in terms of introducing pros and cons of this field to us. After stressing the significance of contextual knowledge, the author discusses the fragmented nature of translation memory systems, and puts forward a number of suggestions to overcome translation problems arising from contextless texts.

After these preliminary remarks on the papers, I would like to express my deepest gratitude to all the authors and the referees who support and cooperate with academic meticulousness during my term of editorship. I also wish to extend my thanks to our co-editor Assoc. Prof. Dr. Arsun Yılmaz and to the editorial team for their contribution.

Mine Yazıcı
Editor-in-chief